

ГОДИШЕН ПЛАН ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА НЕЗАВИСИМ ВЪНШЕН КОНТРОЛ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КОНЦЕСИОННИ ДОГОВОРИ ОТ АГЕНЦИЯТА ЗА ПУБЛИЧНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ И КОНТРОЛ ЗА 2024 ГОДИНА

I. Държавни концесии

№ по ред	Наименование на концесията и партия в НКР	Предмет на концесията	Концедент/ орган, сключил концесияния договор	Концесионер	Срок на концесията	Период за проверка	Срок и начин на проверка и изготвяне на доклад
1.	Концесия за добив на минерална вода от находище "Михалково", сондажи №1ВКП и 1аВП, област Смолян, община Девин, населено място Михалково Партия № D-000018 в НКР	Предмет на концесията е особено право на ползване върху минерална вода от находище „Михалково“, Смолянска област – изключителна държавна собственост, разкрита чрез сондажи №1ВКП и 1аВП, с определен общ годишен експлоатационен ресурс в размер на 30 000 куб. м. минерална вода; минералната вода да се използва за бутилиране на натурална и газирана минерална вода.	Концедент - МС, представляван от министъра на околната среда и водите.	"Трудовопроизводителна кооперация Михалково" /сега Кооперация „ТРУДОВО-ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „МИХАЛКОВО“/ ЕИК 000600649	15 години с начална дата 12.02.1999 г., изменен на 35 г. с Допълнително споразумение №3 от 09.12.2009 г., изтичащ на 12.02.2034 г.	От влизане в сила на концесияния договор с начална дата 12.02.1999 г. до момента на проверката	*Срок: 6 месеца; Документален контрол и проверки на място при Концедента и Концесионера

II. Общински концесии

№ по ред	Наименование на концесията и партия в НКР	Предмет на концесията	Концедент/ орган, сключил концесияния договор	Концесионер	Срок на концесията	Период за проверка	Срок и начин на проверка и изготвяне на доклад
1.	Концесия за услуга на спортно съоръжение – тенис кортове, област Бургас, община Айтос Партия №О-001142 в НКР	Предмет на концесията е управлението и поддържане на част от недвижим имот – частна общинска собственост, съставляващ спортно съоръжение, находящ се в гр. Айтос, като Концесионерът се задължава на свой риск да управлява и поддържа обекта на концесията.	Концедент – Община Айтос представлявана от кмета на община Айтос.	„НИКС СПОРТ“ ЕООД, гр. Айтос ЕИК 203946342	15 години от датата на влизане в сила на договора с начална дата 14.02.2017 г., изтичащ на 14.02.2032 г.	От влизане в сила на концесияния договор с начална дата 14.02.2017 г. до момента на проверката	*Срок: 6 месеца; Документален контрол и проверки на място при Концедента и Концесионера

1

2.	Концесия за услуга на водоем - поземлен имот с кад. №000526, в местността "Хасаря", област Хасково, община Хасково, населено място Гарваново Партия №О-001013 в НКР	Предмет на концесията е правото на експлоатация на обекта – поземлен имот с кад. №000526, находящ се в землището на с. Гарваново, община Хасково, в местност „Хасаря“ с начин на трайно ползване – водоем, ведно с прилежащите към него и включващи се в описаната площ съоръжения.	Концедент - Община Хасково, представлявана от кмета на община Хасково.	„Фриен Дей“ ЕООД, гр. Хасково ЕИК 126739857	25 години от датата на влизане в сила на договора с начална дата 01.10.2014 г., изтичащ на 01.10.2039 г.	От влизане в сила на концесияния договор с начална дата 01.10.2014 г. до момента на проверката.	*Срок: 6 месеца; Документален контрол и проверки на място при Концедента и Концесионера
3.	Концесия за услуга на сграда с предназначение "сграда за търговия" - частна общинска собственост, с ид. №04279.613.322.1, община Благоевград, населено място Благоевград Партия №О-000889 в НКР	Предмет на концесията е правото на експлоатация, реконструкция, разширяване, извършване на строително-монтажни работи, рехабилитация и ремонт, осъществяване на търговска и др. стопански дейности в обект Сграда с предназначение „сграда за търговия“ – частна общинска собственост с ид. №04279.613.322.1, представляваща Градски универсален магазин.	Концедент – Община Благоевград, представлявана от кмета на община Благоевград.	„Макиз“ ООД, /сега „ЛАРГО МОЛД“ ООД/ гр. Благоевград ЕИК 200621272	25 години от датата на влизане в сила на договора с начална дата 12.09.2011 г., изтичащ на 12.09.2036 г.	От влизане в сила на концесияния договор с начална дата 12.09.2011 г. до момента на проверката.	*Срок: 6 месеца; Документален контрол и проверки на място при Концедента и Концесионера
4.	Концесия за услуга на язовир "Кавашка бара" с. Горан, община Ловеч, област Ловеч, община Ловеч, населено място село Горан Партия №О-000870 в НКР	Предмет на концесията е управление, ремонт, и поддържане на язовирната стена и прилежащите към нея съоръжения в техническо изправно състояние, осъществяване на безопасната им експлоатация и извършването на дейностите: риборазвъждане и отглеждане на риби и други водни организми върху язовир „Кавашка бара“ в землището на с. Горан, община Ловеч.	Концедент – Общински съвет Ловеч, представляван от кмета на община Ловеч.	ЕТ "Бекон-300-Румел Димов" гр. Ловеч ЕИК 110027235	25 години от датата на влизане в сила на договора с начална дата 21.06.2011 г., изтичащ на 21.06.2036 г.	От влизане в сила на концесияния договор с начална дата 21.06.2011 г. до момента на проверката.	*Срок: 6 месеца; Документален контрол и проверки на място при Концедента и Концесионера

* Сроковете за извършване на проверките и за изготвяне на докладите са условни и целят да се заложи обща времева рамка на всяка проверка. Всеки срок може да бъде променен, без да е необходима промяна в Плана, предвид конкретните обстоятелства.

2

ОБОСНОВКА:

Съгласно чл. 36, т. 8 от Закона за концесиите (ЗК) Агенцията за концесиите (ЗК) Агенцията за публичните предприятия и контрол (АППК) е определена като орган в системата от органи с функции в областта на контрола върху концесиите. По силата на чл. 42, ал. 1 от ЗК, АППК извършва независим външен контрол на изпълнението на определените концесионни договори. Съгласно чл. 42, ал. 2 от ЗК контролът от АППК включва планови проверки, които се извършват по одобен от Министерския съвет план за работа за съответната година, както и извънредни проверки, възложени от Координационния съвет по концесиите.

Нормативно установените контролни правомощия на АППК са отразени в Националната стратегия за развитие на концесиите в Република България (2018-2027), одобрена от Министерския съвет на 20 юни 2018 г., наричана по-нататък „Стратегията“.

I. Основание, характер и обхват на контрола върху изпълнението на концесионни договори, осъществяван от АППК

Настоящият годишен план за извършване на независим външен контрол на изпълнението на концесионни договори от АППК за 2024 г. е изготвен на основание чл. 42, ал. 2 от ЗК и подлежи на одобряване от Министерския съвет по предложение на Изпълнителния директор на Агенцията, съгласно чл. 37, т. 4 от ЗК.

Контролът, осъществяван от АППК:

- е обективен и външен - извършва се от орган, различен от концедента и от органа, сключил концесионния договор и осъществяващ контрол върху изпълнението на условията на концесията и на задълженията на концесионера;
- обхваща определени концесионни договори - посочените в годишния план, планови проверки и възложени от Координационния съвет извънредни проверки;
- не е изрично ограничен само до държавните концесии и може да включва концесионни договори, сключени от концедентите по чл. 17, ал. 2 - 6 от ЗК;
- може да обхваща концесионния договор от сключването до неговото прекратяване, както и проверка на изпълнението на правата и задълженията и на двете страни по договора;
- отнася се до сключени и действащи концесионни договори, без да се разпространява върху концесионната процедура или върху последните при прекратяване на концесията.

Обхватът на контрола на АППК включва проверка:

1. На съответствието на сключения концесионен договор с решението за определяне на концесионер;
2. На изпълнението на условията на концесията от страните по концесионния договор;
3. На изпълнението на задълженията на страните по концесионния договор;
4. На изпълнението на строителството и на услугите, включени в предмета на концесия за строителство и на концесия за услуги, относно съответствието им с уговорените в концесионния договор показатели на строителството, количество, качество и цени на услугите;
5. На изпълнението на стопанските дейности, включени в предмета на концесията - когато е приложимо;
6. На поддържането на икономическия баланс на концесия за строителство и на концесия за услуги, включително управлението на постите от страните по договора рискове;
7. На резултатите от изпълнението на концесионния договор, включително на напредъка относно постигане на целите на концесията;
8. На извършването от концедентите одит на концесионерите.

II. Предложение за определяне на концесия за извършване на контрол от АППК през 2024 г.

Съгласно данни от Центризираната електронна информационна система Национален концесионен регистър (НКР), концесиите за услуги заемат най-голям дял в действащите концесии в страната, следвани от концесиите за строителство и от концесиите за добив на минерална вода, като не се разглеждат концесиите за добив на подземни богатства по Закона за подземните богатства, които макар и голям брой, са извън приложното поле на ЗК, както и концесии за морски плаж, които от 30.07.2019 г. се възлагат, изпълняват и контролират при условията и по реда на Закона за устройването на Черноморското крайбрежие.

В количествено отношение броят на общинските концесии е в пъти по-голям от държавните, което показва активност на общините при ползването на концесията като инструмент за публично-частно партньорство през последните десетилетия.

Към момента не са реализирани съвместни концесии, поради което такива не се включват в настоящия план.

Държавните концесии се характеризират с по-ограничен секторен обхват, като действащите държавни концесии са основно в транспортния сектор и водите (минерални води), докато при общинските концесии има доста по-голямо секторно разнообразие - в областта на водния сектор, туризма, спорт и отдих, транспорт, култура и др.

При изготвяне на предложението за контрол на изпълнението на концесионни договори през 2024 г. са съобразени основните приоритети, общите и конкретните цели на Стратегията, за да се ползват резултатите от контрола и при оценка на ефективността и ефикасността на действащите концесии и за преодоляване на установени слабости с оглед на предстоящата концесионна дейност.

Видно от данните в НКР:

- при действащите държавни концесии, които са в обхвата на контрол, осъществяван от АППК, най-голям дял заемат тези с обект терминали на пристанища за обществен транспорт с национално значение и находища на минерални води;
- при действащите общински концесии водещ дял имат водостопанските обекти - язовири, слелвани от други обекти и от водостопански системи и съоръжения.

През периода от 2019 г. до 2023 г. бяха проверени общо **9 бр. държавни концесии**, съответно в Министерството на транспорта и съобщенията, Министерството на околната среда и водите, Министерството на земеделието и храните, Министерството на туризма. В резултат на проучените и анализирани данни от проверките на държавни концесии се налага извода, че до голяма степен при тях е изградена и функционира вътрешна организация за осъществяване на контрол по концесионните договори. От страна на АППК са дадени препоръки за отстраняване на констатираните пропуски с цел усъвършенстване на системите от правила и критерии за контрол на изпълнението на концесионните договори.

В положителен аспект е констатирано, че клаузите в концесионните договори съответстват на минималните условия, залегнали в Решението за избор на концесионер. Осъществяван е ежеседмичен контрол по всички концесионни договори. Извършвани са проверки на място от страна на концедентите. Заплавана е концесионното възнаграждение от страна на концесионерите. Резултатите от извършвания контрол са отразявани в доклади, протоколи от комисии и констатишни протоколи от проверки на място. Има разработени вътрешни правила за работа на Комисията за контрол по изпълнението на концесионните договори. Данни за изпълнението на концесионните договори са подавани в Националния концесионен регистър.

През периода от 2019 г. до 2023 г. бяха проверени общо **16 бр. общински концесии**. В рамките на петгодишния си опит, при осъществяването проверки на общински концесии, Агенцията установи и посочи в изготвените доклади от плановите проверки проверки редица системни

пропуски, които се срещат в повече от един концесионен договор, както следва:

- липса на вътрешна организация за контрол на концесионните договори, включваща правила и ред за осъществяване на контрол на всички задължения на концесионерите по договорите, както и низкуем набор от документи, по които да бъдат отчитани, съответно да се осъществява контрол по изпълнение на концесионните договори за всяко едно от задълженията на страните по концесионните договори;
- несъответствия и пропуски по отношение на заплащането на концесионното възнаграждение; предстване и заплащане на банковите гаранции, обезпечавачи изпълнение на задълженията по договора; липса на застрахователни полици в полза на концедента в някои от разглежданите концесионни договори;

- пропуски при осъществяването на текущият контрол за изпълнението на сключените концесионни договори и проследяването на всички параметри на договорите, по отношение на размер, срок и налагане на санкции при неизпълнение;
- липса на констатации по всички задължения;

Национални концесионен регистър:

- административни пропуски в определянето на длъжностни лица, по смисъла на Закона за концесиите и Правилника за прилагане на закона за концесиите, по ред позволяващ персонализиране на отговорностите им;
- концедентите не отчитат и прилагат направените препоръки в резултат на извършения досега независим външен контрол от АППК за повишаване ефективността на контрола по концесионните договори;
- прекратени договори за концесия, за които не е подадена информация в Националния концесионен регистър.

През 2023 г. е извършена **1 извънредна проверка** по договор за общинска концесия, възложена с Решение по т. 7 от заседание на Координационния съвет по концесиите, проведено на 7 септември 2023 г. по Протокол №1/2023 г.

Конкретните концесии, предложени за извършване на контрол от АППК през 2024 г., са определени въз основа на посочените по-долу обективни критерии, както и след проверка относно действително на концесионните договори към момента на изготвяне на плана.

По отношение на държавните концесии:

Предложеният концесионен договор за държавна концесия е подбран след като са обсъдени заключенията, направени в докладите, при осъществявания от АППК контрол върху държавните концесионни договори и резултатите от него, на следните основни принципи и критерии:

1. Концесионни договори, чийто срок не изтича в следващите седем години с оглед повишаване на ефективността на контрол по изпълнение на концесионните договори и подобряване на резултатите, вследствие на направените препоръки от осъществявания външен независим контрол.

Избраният подход за контрол върху по-нови концесионни договори, чийто срок не изтича в рамките на следващите седем години, ще гарантира изпълнението на дадените препоръки от страна на Агенцията за публични предприятия и контрол и постигане на финансово – икономическа ефективност на концесиите, тъй като:

- избрания период на срока за концесиите е важен за своевременно установяване на проблеми, ако има такива, включително с оглед търсенето на отговорност;
- за разглеждания период на изпълнение на концесиите ще се създаде възможност да се посочат, от една страна системни слабости, а от друга – добрите практики, които ще

бъдат приложени преди изтичане на концесионния договор;

- Агенцията за публични предприятия и контрол може да осъществява контрол върху действащи към момента на контрола концесионни договори.
- 2. Обхващане на основните видове концесии, спрямо които се прилага ЗК, а именно: концесии за добив на минерална вода; концесии с обект - транспортна инфраструктура (летище, пристанище за обществения транспорт). Съобразявайки, че след извършените към настоящия момент проверки по концесионни договори, контролирани от Агенцията по силата на ЗК, остават Министерство на околната среда и водите и Министерство на транспорта и съобщенията като ведомства, страни по концесионни договори, полагащи в обхвата на контрол на АППК, съгласно ЗК. В посочените министерства вече са осъществени няколко проверки и е извършен контрол на голяма част от действащите концесионни договори, дадени са препоръки относно усъвършенстване на извършвания контрол.

Извън обхвата на настоящия план са концесиите, възлагани съгласно Закона за подземните богатства, тъй като същите са и извън приложното поле на ЗК, както и концесии за морски плаж, които от 30.07.2019 г. се възлагат, изпълняват и контролират при условията и по реда на Закона за устройството на Черноморското крайбрежие.

3. Предоставени концесии във връзка с ползване на услуги с национален и обществен интерес, които са от социално – битово значение за живота и здравето на населението.

По отношение на общинските концесии:

Предложените четири концесионни договора за общински концесии са подбрани след като са обсъдени заключенията, направени в докладите, при осъществявания от АППК контрол върху общинските концесионни договори и резултатите от него, на следните основни принципи и критерии:

1. Концесионни договори, чийто срок не изтича в следващите 3 години с оглед повишаване на ефективността на контрол по изпълнение на концесионните договори и подобряване на резултатите, вследствие на направените препоръки от осъществявания външен независим контрол;

2. Предоставени концесии във връзка със строителство на обекти и ползване на услуги с обществен интерес, които са от социално – битово значение за живота и здравето на населението;

3. Общини и области градове, с не по-малко от два действащи концесионни договора.

4. Общини и области градове, страни по действащи концесионни договори, които до момента не са контролирани от страна на Агенцията.

III. Организация на контрола на АППК за изпълнение на I годишния план за 2024 г.

През 2024 г. АППК ще работи по изпълнението на плана за проверки при наличие на петгодишен опит и практика в областта на концесиите. Дългогодишният опит на АППК показва изчерпателен външен контрол, който обхваща цялостното изпълнение на договорите от периода на влизане в сила на договорите до момента на проверката.

Планирането на контрола по концесионните договори от АППК през 2024 г. е вследствие отчитане на следните съществени обстоятелства:

- осъществяването на независим външен контрол от АППК е дейност, уредена в ЗК, и към момента в Агенцията има формирана петгодишна практика и организация за осъществяването му;

- качественото извършване на контрол изисква разглеждането и анализирането на сериозен обем документи, които са създадени и се съхраняват от лица и институции, различни от АППК, поради което част от ефективността и оперативността зависи от трети лица, чието съдействие е необходимо;

- контролът ще изисква прилагането, както на действащия ЗК, така и на закони, уреждащи материално-техническите изисквания за осъществяването на концесионните договори или различни периоди от

тажното изпълнение, с оглед на спецификата на всяка конкретна концесия,

- възможността за възлагане на извънредни проверки извън планираните изисква АППК да осигури резерв за тахното поемане, обект на извънредни проверки може да бъдат проблемни концесии или такива с висок обществен интерес;

- изпълнението на плана ще бъде поето изцяло от настоящия персонал на АППК и при необходимост ще бъдат привлечени експерти с висока професионална компетентност, знания и опит по извънредни правоотношения за изготвянето на обективни становища, с оглед спецификата на концесионните договори, както и консултантски услуги от външни фирми.

Водеща роля при извършването на контрол върху концесионните договори е възложена на дирекция „Контрол“ при АППК. Дирекция „Контрол“ осъществява документален контрол и контрол на място относно изпълнението на задълженията по определените за планови проверки или възложени извънредни проверки на концесионни договори. Дейността при осъществяване на контрол върху концесионните договори се подпомага от дирекция „Правна“.

В Стратегията е направен извод, че за постигане на възможно най-ефикасното разходване на публичните средства, както и за ефективното прилагане на действащото законодателство важен фактор е степента на професионализъм на служителите от администрациите на органите с функции, включително контролни, относно концесиите, поради което е необходимо да се развие административният капацитет чрез осигуряване на обучения и на методически инструментариум относно възлагането на концесии и изпълнението на концесионни договори.

С оглед на изложеното и с цел да се създаде необходимата организация и координация на работа за качествено и в срок изпълнение на контролните правомощия на АППК са предприети активни действия.

- изготвени са вътрешни правила за осъществяване контрол на концесионните договори от АППК;

- подсилване на административния капацитет на служители от АППК чрез повишаване на квалификацията им за изпълнение на задълженията им във връзка с новите контролни правомощия.

Опитът на АППК показа, че заложените в Правилата условия и ред за подготовката, провеждането и отчитането на проверките на определени концесионни договори са ефективни и водят до оптимални резултати. Създадените комисии от експерти от дирекция „Контрол“ и юристи от дирекция „Правна“ изготвиха подробни задълбочени доклади след запознаване с всички предоставени от концесионните и концедентите документи, както и след извършване на проверки на място. Дадените в докладите препоръки ще способстват за преодоляване на недобрите практики при изпълнението на концесионните договори и отчитането на това изпълнение.

IV. Реализация на проекта

Годишният план се внася ежегодно от Изпълнителния директор на АППК чрез министъра на икономиката и индустрията за одобряване от Министерския съвет в срок до 30 ноември.

За резултатите от всяка извършена проверка се изготвя доклад, който се одобрява от Изпълнителния съвет на АППК. Въз основа на този доклад екипът за проверка изготвя проект на доклад по чл. 42, ал. 3 от Закона за концесиите, който съдържа установените обстоятелства, заключение относно резултатите от проверката, събраните документи и доказателства, анализ на причините за установеното несъответствие или неизпълнение на условията и клаузите в концесионните договори и препоръки към кмета, съответно към министъра. Същият доклад се представя и на министъра на финансите.

Обобщена информация за извършените през годината проверки - планови и извънредни, се предоставя на Координационния съвет ежегодно до 31 март.

Въз основа на анализа на причините за констатираните несъответствия или за

7

неизпълнение в обобщената информация се включва предложение за приемане на насоки за отстраняване на системни проблеми, свързани с изпълнението или с прекратяването на концесионните договори.

V. Прогноза за финансовите ресурси, необходими за изпълнение на Годишния план за 2024 г.

Общата прогнозна сума за осъществяване на годишния план за 2024 г. е 300 000 лв. (триста хиляди лв.). Разходи, които включват извършване на планови и при възлагане от страна на Координационния съвет по концесиите, на извънредни проверки на концесионни договори, разпределени за командировки в страната, за закупуване на необходимите ДМА, за обучение и квалификация на персонала, за консултантски услуги, външни становища, както и при евентуално възлагане на сключване на концесионни договори от страна на Агенцията и др.

Финансовият ресурс, необходим за осъществяване на горепосочените дейности и на Годишния план за извършване на независим външен контрол на изпълнението на концесионни договори от АППК за 2024 г. е както следва:

- други възнаграждения в размер на 50 000 лв.;
- осигуровки в размер на 10 000 лв.;
- издръжка в размер на 190 000 лв.;
- придобиване на ДМА в размер на 50 000 лв.

Посоченият финансов ресурс в общ размер на 300 000 лв. е разпределен по Единна бюджетна класификация, както следва:

Параграф 02 – 00 Други възнаграждения 50 000 лв.

50 000 лв.

§§ 02 – 02 – за персонала по извънредни правоотношения

Изплащане на хонорари на експерти с висока професионална компетентност, привлечени от Агенцията за изготвянето на обективни становища с оглед спецификата на концесионните договори

10 000 лв.

190 000 лв.

45 000 лв.

55 000 лв.

50 000 лв.

5 000 лв.

90 000 лв.

45 000 лв.

45 000 лв.

50 000 лв.

45 000 лв.

50 000 лв.

Параграф 52 – 00 Придобиване на ДМА
Настоящият план е приет с Протоколно решение на Изпълнителния съвет на АППК №7618/17.10.2023 г. и одобрен с решение на Надзорния съвет на АППК по т. 8 от дневния ред на заседанието, проведено на 18.10.2023 г. /Протокол № 23/.

8